

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE MESLEKİ GELİŞİM

VELİ BÜLTENİ

**Doğru
meslek
seçimi, okul
öncesi
dönemde
başlar!**

MESLEK SEÇİMİ

Okul öncesi dönemde çocukların meslekleri tanımaları, mesleklerin insan hayatındaki yeri ve önemine ilişkin farkındalık geliştirmeleri ve mesleklere ilişkin kalıp yargılardan uzaklaşıp olumlu tutum geliştirmeleri önemlidir (MEB, 2012). Erken yaşlarda çocukların meslekler hakkında bir takım fikirlere sahip olmaları, gelecekte yapacakları meslek seçimlerini olumlu yönde etkiler. Böylece çocuklar yetenek, ilgi ve isteklerine uygun bir mesleğe sahip olabilirler. Çocuklara mesleklerle ilgili bilgi verebilmek için onların meslekleri ne kadar tanıdıklarının ve bu meslekleri tanıma sürecinde etkili olan faktörlerin neler olduğunun bilinmesi gerekir. Bu şekilde elde edilen bilgiler çocukların daha sonraki yıllarda yapacakları meslek seçimlerinde oldukça etkilidir (Liben, Bigler ve Krogh, 2002).

MESLEKİ GELİŞİMDE OKUL ÖNCESİNİN ÖNEMİ

Okul öncesi dönemdeki çocuklar insanları basit yollarla sınıflandırmaya ve meslekleri de yetişkin rolleri olarak tanımaya başlarlar. Farklı cinsiyetten insanlar arasındaki gözlenebilir somut farkları ayırt edebilirler. Yetişkin etkinliklerinden ve mesleklerinden cinsiyetlerine uygun olanlara yönelirler. Bir yetişkin dünyası olduğunu ve çalışmanın bu dünyadaki önemini bu yaşlarda fark ederler. 6 ila 8 yaşları arasında ise mesleki saygı ile ilgili değildirler, ancak sosyal sınıf ayrımını fark etmeye başlarlar (Gottfredson, 2002). Görüldüğü gibi mesleki gelişim açısından okul öncesi yıllar önemli bir yere sahiptir.

Okul öncesi dönemdeki çocukların ilgileri, mesleklere

ilişkin bilgi ve farkındalıkları gelecekte seçmeyi düşündükleri meslek konusunda önemli unsurlar olarak görülmektedir. İlginin yanında doğru bir meslek seçimi o alanda yetenek ve beceriye sahip olmamızı da gerektirir. İlgi ve yetenek alanları 8 temel zeka türüne göre uyumlanmıştır. Çocukların başarılı bir mesleki yönelimde bulunmaları için ilgi, bilgi, beceri ve yeteneklerin bir arada olması önerilir.

YETENEK ALANLARI

Sözel-Dilsel Zeka	Mantıksal-Matematiksel Zeka	Müziksel Zeka	Kinestetik-Görsel-Bedensel Zeka
<p>Akademik başarıyla ilişkili olan genel zekanın temel unsurudur.</p> <p>Okuma, yazma, dinleme, konuşmada kelimeleri etkili kullanma yeteneğidir.</p>	<p>Genel zekanın temel unsurlarından biridir.</p> <p>Hesaplama becerisi, mantıksal nedensellik ilişkisi kurma, karmaşık problemleri çözüme becerilerini kapsar.</p>	<p>Sesin ritim ve tınısına ayrıca sesin duygusal boyutuna duyarlı olmayı gerektiren becerileri kapsar.</p>	<p>Bu zeka türü bedensel etkinliklerde başarılı olmayı sağlar. Görsel, bedensel, sportif becerileri ve dikkat, kontrol, çeviklik gibi özellikleri kapsayan zeka türüdür.</p>
Uzamsal Zeka	Doğa Zekası	İşsel Zeka	Kişilerarası Zeka
<p>Dünyayı doğru algılamayı gerektiren; cisimlerin uzaydaki biçimlerini algılama, cisimleri iki veya üç boyutlu olarak görebilme, geometrik şekiller farklı açılardan anlama gibi yetileri kapsar.</p>	<p>Bitkiler, hayvanlar ve jeolojik doğal varlıklara empati duymak, onlara duyarlı davranmak ve onları anlamak gibi özellikler doğa zekası gelişmiş bireylerin özellikleridir.</p>	<p>Bu zeka türü, insanın kendisini bilmesini, anlamasını sağlar. İnsanın kendisini takdir etmesi, amaç belirlemesi, kendini ayarlaması, duygusal ve bireysel öz yönetimi sağlaması gibi hayati fonksiyonları vardır.</p>	<p>Bireyin diğer insanları anlamasını ve onlarla başarılı ilişkiler kurabilmesini sağlar. Bireysel farklılıkları görebilme, kendini ve diğerlerini motive etme gibi özellikleri vardır.</p>

Her birey tek ve benzersizdir. Her çocuğun doğuştan getirdiği özellikleri, yetenekleri güçlü ve zayıf yönleri vardır.

Aileler çocuğun yetenek, beceri ve ilgilerinin keşfedilmesine yönelik uygun çevre şartlarını sağlayarak çocuğun kendini tanıma yolculuğunda ona rehberlik etmelidirler.

YETENEK ALANLARINA GÖRE MESLEKLER

Sözel-Dilsel Zeka	Mantıksal-Matematiksel Zeka	Müziksel Zeka	Kinestetik-Görsel-Bedensel Zeka
<ul style="list-style-type: none">•Şairler•Gazetecilik•Öğretmenlik•Psikologluk•Psikolojik Danışmanlık	<ul style="list-style-type: none">•Matematik Öğretmeni•Mühendisler•Mantık Bilimciler•Felsefeciler	<ul style="list-style-type: none">•Bestekarlık•Piyanist•Gitarist•Vokalist•Baterist	<ul style="list-style-type: none">•Aktörlük•Oyunculuk•Firma Yönetmenliği•Sporcular•Dansçılar•Beyin Cerrahisi•Elmas Kesiciler
Uzamsal Zeka	Doğa Zekası	İşsel Zeka	Kişilerarası Zeka
<ul style="list-style-type: none">•İç Mimarlar•Görsel Tasarımcılar•Grafik Tasarımcı•Harita Mühendisliği•Araba Tamircisi	<ul style="list-style-type: none">•Çiftçiler•Ziraatçılar•Veteriner Hekimler•Doğa Bilimciler	<ul style="list-style-type: none">•Pilotluk•Polislik•Yazarlık•Danışmanlık•Öğretmenlik	<ul style="list-style-type: none">•Yöneticilik•Liderlik•Satış Danışmanlığı•Öğretmenlik•Psikologluk•Psikolojik Danışmanlık

AİLELERE ÖNERİLER

- Meslekler hakkında doğru ve eksiksiz bilgi sahibi olması için imkan sağlayın.
- Çocuğunuzun mesleklere karşı cinsiyet kalıplarıyla yaklaşmasını önlemeye çalışın.
- Değişik meslek gruplarını gözlemleyerek meslekleri tanımalarına yardımcı olun.
- İlgi duyduğu faaliyetleri yapması için ona fırsatlar vererek yeteneklerini geliştirebilmesi için ortam sağlayın.
- Çocuğa karar verme stratejileri öğretilmeye başlanmalıdır. Çocuk basit durumlar için bile olsa bir karar verme bir seçim yapmanın sorumluluğunu almalı ve sonucunu yaşamalıdır. Bu durumun mesleki gelişim süreci açısından da önemi dikkate alınmalıdır.

YARARLANABİLECEĞİNİZ ETKİNLİKLER

- Çocuğun çevresini tanıması amacıyla okulda kimlerin çalıştığını sorabilirsiniz.
- İnsanların birbirinden farklı olduklarını anlaması amacıyla ailede herkesin nelerden hoşlandığını ve ilgilerini konuşabilirsiniz.
- Kendini keşfetmesi amacıyla ilgileri ve hoşlandığı aktiviteleri listelemelerini isteyin.
- İş ve çalışma dünyasını anlaması amacıyla kendi iş yerinize götürebilirsiniz.
- Çalışanlar ve çalışma yerlerini eşleştirme (örneğin doktor-hastane, öğretmen-okul, trafik polisi-cadde gibi) bulmaca tipi oyunlar oynayabilirsiniz.

Çocukların bir birey olduğunu, yetenekleri, hedefleri ve değerleri ile kendine özgü bir kişiliği olduğunu unutmayın.